

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **BENet Czech, spol. s r. o.**, se sídlem Křesomyslova 23, Praha 4, zastoupený advokátem JUDr. Pavlem Klimešem, se sídlem Dukelských hrdinů 14, Praha 7, proti žalovanému: **Finanční ředitelství pro hl. m. Prahu**, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2008, č. j. 11 Ca 251/2007 - 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, kterým tento soud zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hl. m. Prahu („žalovaný“) ze dne 16. 7. 2007, č. j. 9638/07-1500-108439. Tímto rozhodnutím žalovaný podle ustanovení § 50 odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků („daňový řád“) zamítl odvolání stěžovatele proti platebnímu výměru Finančního úřadu pro Prahu 4 ze dne 15. 9. 2006, č. j. 274532/06/004512/5535, kterým bylo stěžovateli vyměřeno penále na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období březen 2001 ve výši 284 377 Kč.

Stěžovatel v kasační stížnosti označuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), tzn. tvrdí nesprávnost posouzení právní otázky. Namítá, že nedoplatek na předmětné dani nevznikl zaviněním stěžovatele, nýbrž postupem Policie ČR, jelikož dne 24. 4. 2001 bylo zahájeno trestní stíhání bývalého statutárního zástupce stěžovatele ing. Vladimíra Beňa a došlo rovněž k zajištění finančních prostředků na bankovních účtech a k zajištění účetní a obchodní dokumentace. Činnost stěžovatele tím byla paralyzována a došlo tak k situaci, kdy stejný subjekt (tzn. Česká republika, prostřednictvím Policie ČR a státního zastupitelství) znemožnil daňovému subjektu splnit jeho daňovou povinnost a současně jiným orgánem (finanční úřad) za to vymáhá penále. K vrácení předmětných finančních prostředků došlo teprve v roce 2008 na základě zásahu Ústavního soudu. Stěžovatel doplňuje, že požádal o prominutí předmětného daňového penále, nicméně této žádosti bylo vyhověno pouze zčásti.

Proto stěžovatel navrhuje napadený rozsudek městského soudu zrušit.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti tvrdí, že k prodlení v úhradě daňových povinností na DPH za předmětné zdaňovací období ze strany stěžovatele došlo, což ostatně nezpochybňuje ani stěžovatel. Ke skutečnosti zablokování majetku správce daně ze zákona nemůže přihlížet a k vyměření daně tedy došlo po právu. Námitky, které se týkají rozhodnutí o prominutí příslušenství daně, jsou ve vztahu ke správnosti a zákonnosti platebního výměru na daňové penále irelevantní a nelze je v tomto řízení zohlednit.

Proto žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Jak plyne již ze shora uvedeného, mezi účastníky řízení není sporu ohledně skutkových okolností případu. Stěžovatel totiž nerozporuje fakt, že předmětnou daňovou povinnost neuhradil včas a nezpochybňuje ani výši vyměřeného daňového penále. Podstata kasační stížnosti tedy brojí toliko proti tomu, že není možné stanovit penále za nesplnění daňové povinnosti, když k tomuto nesplnění došlo v důsledku činnosti státního orgánu. Je proto namítán kasační důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který předpokládá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Zde totiž směřuje obsah stížnostní námitky: stěžovatel tvrdí, že byla nesprávně vyhodnocena jeho povinnost platit daňové penále. Právě tímto směrem proto Nejvyšší správní soud upřel svoji další pozornost.

Ze zákonné úpravy v relevantním znění k tomu plyne, že *„daňový dlužník je v prodlení, nezaplatí-li splatnou daň nejpozději v den její splatnosti“* (§ 63 odst. 1 daňového řádu). *„Daňovému dlužníku vzniká povinnost uhradit úrok z prodlení za každý den prodlení, počínaje dnem následujícím po dni splatnosti až do dne platby včetně, a to ode dne původního dne splatnosti. Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o čtrnáct procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Úrok z prodlení se uplatní nejdéle za 5 let prodlení“* (odst. 2 cit. ustanovení).

Ze shora uvedených zákonných ustanovení jsou jasně seznatelná pravidla pro určení výše daňového penále. Stěžovatel přitom nezpochybňuje skutečnost vzniku daňového dluhu ani výši stanoveného penále, nýbrž v podstatě pouze namítá, že za daných okolností nebyl objektivně schopen daň uhradit. K tomu však z důvodu stručnosti postačí poukázat na ustálenou judikaturu zdejšího soudu, podle níž „*přezkoumává-li žalovaný rozhodnutí, kterým byl žalobci sdělen předpis penále, zjišťuje toliko, zda existuje rozhodnutí, kterým byla povinnost hradit dluh žalobci řádně sdělena, zda skutečně žalobce platební povinnost nesplnil ve lhůtě stanovené v tomto rozhodnutí a zda se penále počítá v souladu s § 63 odst. 2 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Tímto rozsahem přezkumu je pak při zachování zásady dispoziční vázán rovněž soud*“ (viz např. rozsudek sp. zn. 1 Afs 137/2004, in: č. 1182/2007 Sb. NSS). Lze tak shrnout, že povinnost hradit daňové penále je povinností objektivní, v zásadě nezávislou na subjektivních důvodech, pro které se tak stalo. Daňové penále totiž vzniká přímo ze zákona a správce daně toliko daňovému subjektu sděluje jeho výši.

Takto argumentačně postavená kasační stížnost proto nemohla být shledána důvodnou.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že již v rozsudku ze dne 22. 2. 2007, sp. zn. 2 Afs 159/2005 (in: www.nssoud.cz) dostatečně vyložil, že k odstranění tvrdosti v konkrétních případech (přičemž pochopitelně nelze předjímat, zda za takový je možno považovat též případ stěžovatele) daňový řád nabízí jiné procesní instituty, mezi něž patří zejména prominutí daně podle ustanovení § 55a, přičemž je samozřejmě věcí každého daňového subjektu, zda tohoto institutu využije či nikoliv. Podle odst. 1 tohoto ustanovení totiž platí, že ministerstvo může daň zcela nebo částečně prominout z důvodů nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. U příslušenství daně tak může učinit i z důvodu odstranění tvrdosti. K tomuto prominutí může dojít v kterémkoli stádiu daňového řízení. Je rovněž vhodné připomenout, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu rozhodnutí vydaná podle ustanovení § 55a daňového řádu jsou přezkoumatelná ve správním soudnictví (viz např. rozsudek ze dne 30. 11. 2005, č. j. 6 A 69/2000 – 55). Ve stávající zákonné úpravě tak nechybí možnost určité individualizace či moderace ukládané sankce. Individualizaci či moderaci sankce totiž není nutno provádět při jejím samotném vyměření, nýbrž postačí, je-li právním řádem tato možnost poskytnuta i v případných dalších fázích procesu směřujícího k inkasu daně státem. Daňový řád k tomuto účelu má rovněž institut prominutí daňového nedoplatku (§ 65 daňového řádu), v němž jsou podmínky pro jeho aplikaci vázány na sociální resp. ekonomickou situaci daňového subjektu, který dluží daňový nedoplatek. Vzhledem k tomu, že v materiálním právním státě je nepřípustná libovůle v rozhodovací činnosti, je správce daně při postupu podle § 65 cit. zákona povinen důsledně zkoumat tam uvedené zákonné důvody a zásadně se vyvarovat různého posuzování obdobných případů (v podrobnostech k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2006, č. j. 2 Afs 207/2005 - 55, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 1 Afs 85/2005 - 45, oba zveřejněny na www.nssoud.cz). Víceméně totéž co bylo uvedeno k institutu prominutí daňového nedoplatku pak lze říci i o institutu svojí funkcí v řadě ohledů podobném, a sice o posečkání daně a povolení splátek (§ 60 daňového řádu).

Lze tak shrnout, že výše uvedené právní instituty, tedy prominutí příslušenství daně (§ 55a odst. věta druhá daňového řádu), prominutí daňového nedoplatku (§ 65 cit. zákona) a posečkání daně a povolení splátek (§ 60 cit. zákona) by měly zajistit, že v případech, kdy to sociální či ekonomická situace daňového dlužníka objektivně vyžaduje nebo kdy je to z jiných legitimních důvodů na místě, bude sankce v jeho konkrétním případě přiměřeně snížena či zcela eliminována nebo že mu budou alespoň ulehčeny časové podmínky jejího uhrazení. Jakkoliv totiž na tyto „úlevy“ není dán právní nárok, plyne ze zásad zákazu libovůle a předvídatelnosti rozhodování správních orgánů požadavek jednotného a racionálního rozhodování v těchto případech tak, aby nedocházelo k bezdůvodnému zvýhodňování či naopak ke znevýhodňování některých daňových subjektů.

Jestliže tedy v nyní projednávaném případě stěžovatel uvádí, že o prominutí příslušenství daně požádal (viz žádost ze dne 17. 10. 2006), nicméně této žádosti bylo vyhověno pouze částečně (z celkové částky 284 377 Kč bylo prominuto pouze 170 926 Kč), měl právě tímto směrem uplatnit svoje procesní prostředky obrany, a to včetně případné správní žaloby, jelikož právě v tomto řízení byl dán procesní prostor pro posouzení tvrdosti, k níž v daném případě vskutku mohlo dojít. V řízení, přezkoumávaném nyní projednávanou kasační stížností, však procesní prostor pro uplatnění tohoto typu námitek ze shora popsanych důvodů dán není.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal naplnění důvodu zakotveného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.) a žalovanému Finančnímu ředitelství pro hl. m. Prahu náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu

